

INFORMATIVNÍ PLÁN ČINNOSTI HVĚZDÁRNY A PLANETÁRIA BRNO V ROCE 2025

Informativní plán činnosti Hvězdárny a planetária Brno v roce 2025 vychází z **poslání a hlavních úkolů** Hvězdárny a planetária Brno, **konceptce činnosti** Hvězdárny a planetária Brno v letech 2020 až 2025 a také z návrhu **finančního plánu na rok 2025**. Jeho realizaci nepochybně ovlivní aktuální situace – ekonomická i provozní, stejně jako návštěvnický zájem.

Trvalým středobodem většiny aktivit Hvězdárny a planetária Brno samozřejmě zůstává sál **digitária**, který je úžasným audiovizuálním zařízením na vizualizaci nejrůznějších přírodních jevů. S ním se pojí již desátý ročník prestižní přehlídky nejnovějších populárně-vědeckých pořadů **Fulldome Festival Brno 2025**.

Stejně podstatné budou i další dvě **exteriérové aktivity**. Expozice nafukovacích modelů těles Sluneční soustavy – **Festival planet Brno**, jejíž věhlas již přesáhl hranice regionu a jejíž modely se staly jedním ze symbolů města Brna jako centra vědy, výzkumu a vzdělávání. **Festival vědy a techniky Brno**, ve kterém je Hvězdárna a planetárium Brno hlavním garantem jak programu, tak všech navazujících aktivit.

V roce 2025 navíc zrealizujeme **několik dalších projektů** (např. **Mimozemšťárium, BRNO-sat**), jenž naplní představu Hvězdárny a planetária Brno jako jedné z vůdčích institucí na poli popularizace vědy a techniky nadregionálního významu. To vše za vysokého zájmu veřejnosti, s důrazem na kvalitu a kreativitu, která je vzorem pro jiné, a samozřejmě nezbytnou efektivitu.

DRAMATURGIE DIGITÁRIA V ROCE 2025

V roce 2025 plánujeme uvést přinejmenším tato premiérová představení:

- **Velké dobrodružství v malé Sluneční soustavě;**
- **Honba za asteroidy;**
- vítězné představení Fulldome Festivalu Brno 2025;
- představení vytvořené v rámci EU projektu „Under surveillance...“
- **Mraky;**
- pohádkové představení – dosud nerozhodnuto.

Všechny premiéry doplní cílené propagační kampaně, stejně jako další podpůrné aktivity v klasických médiích, a především na sociálních sítích Facebook, Instagram a TikTok.

Sál digitária je nejvytíženějším programovým prostorem Hvězdárny a planetária Brno. V roce 2025 se zde budou konat také přednášky, hudební vystoupení, konference a jiné prezentace.

FESTIVAL PLANET BRNO 2025

Letní happening je jednou z nejnavštěvovanějších akcí organizovanou Hvězdárnou a planetáriem Brno a bezesporu i jednou z nejnavštěvovanějších akcí „letního Brna“, která se uskuteční 7. až 13. července, resp. 4. až 10. srpna 2025. Podobně jako v minulých letech zaplní Festival planet Brno celý park Kraví hory. Vznikne nový model (v pořadí již sedmý), k němu několik desítek informačních panelů, série populárně-vědeckých přednášek a videopodcastů, stejně jako letní kino, v němž uvedeme vybrané vědecko-fantastické a fantasy filmy. Také v roce 2025 budeme klást důraz na celorepublikovou propagaci této pro nás prestižní akce.

FULLDOME FESTIVAL BRNO 2025

Mezinárodní, stále se vyvíjející přehlídka nejnovějších filmů pro digitální planetária, během které si vybíráme budoucí repertoár, současně navazujeme a nadále udržujeme dobré vztahy s producenty z celého světa a provozovateli – především – evropských planetárií. V pořadí již desátý ročník se uskuteční od 10. do 12. června 2025.

FESTIVAL VĚDY A TECHNIKY BRNO 2025

Největší vědecko-populární taškařice ve městě Brně, během níž se místní vědecké, vzdělávací a další instituce pokouší dokázat, že bez nadaných vědců a jejich objevů by svět kolem nás nebyl tak příjemným místem. Z prostorových a logistických důvodů jej organizujeme v areálu Brněnských veletrhů. Festival vědy a techniky Brno se uskuteční od 5. do 7. září 2025. Předpokládáme zapojení sedmi desítek organizací, kromě programu zajistíme celkovou logistiku a také společný marketing.

OMLAZENÍ DIGITÁRIA

Audiovizuální systém digitálního planetária prochází postupnou obměnou. V roce 2024 jsme učinili (jen částečně úspěšný) pokus o vyčištění projekční plochy, přečalounili sedadla a obměnili šestici 2D projektorů. V první polovině roku 2025 provedeme

- kompletní výměnu projekční plochy (na stávající nosnou konstrukci);
- instalaci výpočetního clusteru s novou verzí stávajícího astronomického softwaru, který bude následujících šest roků „digitálním srdcem“ projekčního sálu.

BRNOSAT

Projekt brněnského studentského satelitu BRNOSat si klade za cíl motivovat veřejnost k zájmu o vědu i techniku a nabídnout vysokoškolským studentům (ale nejen jim) možnost získat výjimečnou pracovní zkušenost v kosmickém výzkumu a průmyslu. Cílem je sestavení družice v konfiguraci tzv. 6U, která bude uvedena na oběžnou dráhu ve druhé polovině roku 2026 a následně provozována následujících alespoň 24 měsíců. Zatímco odborná veřejnost bude v průběhu roku 2025 konstruovat a integrovat jednotlivé palubní experimenty, laici se mohou zúčastnit několika populárně-vědeckých aktivit:

- nakresli obrázek pro mimozemšťany,
- pošli svůj videovzkaz do vesmíru,
- vymysli logo mise,
- nakresli graffiti mise.

Počítá se také s další informační kampaní zaměřenou na obyvatele města Brna. Zejména tvorbu informačního letáku/pohlednice a oslovení brněnských školek a škol s motivací k zapojení do kreslení, resp. natáčení videovzkazů. Středobodem zůstává speciální stránka www.brnoletidovesmiru.cz

MIMOZEMŠŤÁRIUM

V polovině roku 2024 založila Hvězdárna a planetárium Brno tzv. kontaktní centrum pro mimozemské civilizace. Na první pohled se jedná o žert – pravděpodobnost příletu jiných bytostí z vesmíru je téměř nulová, ale na ten druhý o seriózní aktivitu. Náhodní pozorující nám hlásí výskyt zvláštních/tajemných jevů na obloze, které se naši pracovníci snaží vysvětlit.

V roce 2025 zrealizujeme

- parkovací místo pro „létající talíře“ před budovou;
- obří, nafukovací mimozemšťan, se kterým budeme navštěvovat nejrůznější exteriérové akce;
- guerillové aktivity s tzv. drsným Marsem (upravený model Marsmelounu poničený v roce 2024 větrem);
- v prostoru náměstí Míru čtvrtá socha „kráčejiho“ fegurda od Václava Kostohryze.

Počítáme také s průběžnou komunikační kampaní, která nás tak odlišuje od ostatních, seriózně se tvářících institucí, pod značkou www.mimozemskahvezdarna.cz

STRATEGICKÉ AKTIVITY

Brno Space Days – Dny jihomoravské kosmonautiky (4. a 5. března 2025)

Brno Space Days – Dny jihomoravské kosmonautiky jsou kombinací akcí pro veřejnost, nadšence, odborníky i businessmany. Nosným tématem bude projekt BRNOsat, doplněný o biotechnologickou konferenci Masarykovy univerzity či workshop pro stavitele cubesatů. Významná je i společenská část této akce.

Dny elektronové mikroskopie (24. až 30. března 2025)

Akce připomínající, že čtvrtina všech elektronových mikroskopů na celém světě vzniká ve městě Brně, má odbornou i populárně-vědeckou část. Nosným tématem bude v roce 2025 „Padouch nebo hrdina“, symbolem se stane obří nafukovací model bakteriofágu.

City Nature Challenge (25. až 28. dubna 2025)

Mezinárodní soutěž v mapování městské přírody s pomocí mobilní aplikace iNaturalist. Hvězdárna a planetárium Brno je hlavním garantem tohoto projektu v našem městě. Akci propagujeme pod označením „Poznej brněnskou džungli“.

Exteriérové výstavy

Díky univerzálním výstavním modulům dosud plánujeme v roce 2025 zorganizovat výstavy

- Nebudete věřit vlastním očím (optické klamy)
- Záběry z Webbova kosmického dalekohledu
- Doplněk k novému modelu Festivalu planet Brno 2025

Kancelář ESERO

Mezi hlavní aktivity Vzdělávací kanceláře Evropské vesmírné agentury (ESA ESERO) patří školení pedagogů (především ve smyslu evropských kosmických projektů a jejich dopadu do každodenních životů) a také školní soutěže a výzvy – CanSat, Astro Pi Challenge a další. Kancelář realizujeme s Planetum (Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy) a organizací Elixír do škol, hlavním partnerem je Česká asociace science center.

Česká cesta do vesmíru

Budeme se výrazně angažovat v národním projektu Česká cesta do vesmíru, který si klade za cíl podporu tzv. STEM oborů (přírodní vědy/Science, technologie/Technology, technika/Engineering a matematika/Mathematics) prostřednictvím letu českého občana do vesmíru, brněnského rodáka Aleše Svobody. Naše role bude spočívat především v mediální podpoře tohoto projektu, ale také lokálních kosmických aktivitách (videoseriál Kosmické Brno, Vesmírná kavárna).

ROZVOJOVÉ PROJEKTY

Zpřístupnění tzv. areálu VUT

Spolu se zřizovatelem budeme řešit osud budov v tzv. areálu VUT, které jsou ve vlastnictví města Brna a nám byly svěřeny do užívání. Podle dosavadní dohody odstraníme dva z pěti objektů, další tři projdou jednoduchou revitalizací tak, aby byl zachován jejich provoz při současném navýšení jeho požární bezpečnosti. Areál se navíc otevře veřejnosti. Předpokládáme, že část prostor využijeme pro naše aktivity.

Světelný park Kraví hora

Budeme pokračovat v našich aktivitách propagujících chytré způsoby osvětlování veřejného prostoru – ve spolupráci s Technickými sítěmi Brno přesuneme demonstrační polygon v parku Lužánky do okolí Hvězdárny a planetária Brno.

Sluneční věž

Katedrálu na Petrově, jejíž základy sahají do 12. století, a Špilberk, jehož základy jsou jenom o století mladší, může doplnit futuristická rozhledna na Kraví hoře, která nebude jen místem dalekého rozhledu, nýbrž unikátním výstavním prostorem, meteorologickým detektorem a audiovizuálním dílem.

Rozvoj astronomického vybavení

V roce 2025 budeme postupně obnovovat a doplňovat astronomické přístroje sloužící k veřejně přístupným, ale také odborným pozorováním. Zejména se jedná o modernizaci stávající pozorovatelny pod odsuvnou střechou, opětovné vybavení odborné pozorovatelny (v minulosti byla vybavena technikou Ústavu teoretické fyziky a astrofyziky Masarykovy univerzity) a omlazení velkého zrcadlového dalekohledu ve venkovní kopuli.

Planetární stezka

Planetární stezka bude demonstrovat rozlehlost Sluneční soustavy v měřítku 1:10 miliardám. Na každé zastávce návštěvník najde informační tabuli, na níž budou uvedeny základní údaje a zajímavosti o dané planetě či jiném vesmírném objektu (např. trpasličích planetách). Vyloženě statické exponáty doplní prvky rozšířené reality.

Na furt!

Budeme se nadále systematicky angažovat v připomínkách významných osobností vědy a techniky spojených s městem Brnem, zejména Kurta Gödela. V roce 2025 připomeneme jeho narození i úmrtí. V proluce mezi stromy, která se otevřela po pádu jednoho z nich, odkud je pěkný výhled na oblast Žlutého kopce s Wilsonovým lesem, instalujeme po dohodě s městskou částí Brno-střed designovou lavičku.

VÝZNAMNÉ AKTIVITY

- Vzdělávací kroužky **pro děti** ze druhého stupně základních škol, kulturní akademie třetího věku **pro seniory**.
- Komentovaná **pozorování hvězdné oblohy** – přímo v prostorách Hvězdárny a planetária Brno, ale také prostřednictvím on-line tipů pro veřejnost.
- Projekt **Prvňáčci v říši vědy a techniky** pro žáky základních škol Jihomoravského kraje.

- Projekt **Město je naše Brno** pro pracovníky městských organizací, v podobě představení, jako formě poděkování za jejich práci pro město.
- Projekt **Vydejte se do vesmíru** pro děti z dětských domovů a krizových center.
- **Kosmonautické aktuality** – hybridní pořad (pro živé publikum a současně streamovaný) pro zájemce o kosmonautiku.
- Vytváření **nelicencovaného on-line obsahu**, zejména záznamů odborných přednášek, ale také série ASTROgastro a Kosmáci.
- Rozvoj **mezinárodní spolupráce** v rámci EU projektů, zejména Interreg a Erasmus+. Zejména „Under surveillance: Dálkový průzkum Země jako šance pro budoucnost životního prostředí“, který představuje partnerství Hvězdárny a planetária Brno s Planetáriem Śląskie z Polského Chorzowa, Planetáriem Maximiliána Hella ze Slovenského Žiaru n. Hronom, Rakouskou asociaci planetárií a Finskou firmou Huld.

PUBLIC RELATIONS A MARKETING

- Klíčové pro nás zůstává **posilování značky a příběhu** Hvězdárny a planetária Brno. V roce 2025 je těžištěm našich propagačních aktivit:
 - **www.hvezdarna.cz;**
 - **e-mailový zpravodaj**, vč. aktivního náběru nových odběratelů;
 - **sociální sítě** (vč. placené reklamy)
 - Facebook
 - Instagram
 - Tik Tok;
 - **YouTube** kanál;
 - tištěný měsíční programový leták (malonáklad);
 - tištěný **čtvrtletní zpravodaj** (distribuovaný do brněnských „kaváren“);
 - tištěné **Kráčoviny** – časopis pro děti vydávaný jednou ročně;
 - půlroční příloha v krajském vydání **Deníku a Práva;**
 - placené články na on-line **brnensky.denik.cz** a **brnenska.drbrna.cz**
 - přílohy v periodikách **KAM, Brněnský metropolitan** a **Metro;**
 - aktivní spolupráce s rozhlasovou stanicí **Hitrádio City** a **Rádio Krokodýl;**

- I nadále budeme spolupracovat s kulturními, univerzitními i akademickými organizacemi (zejména VIDA! science center, JCMM, FabLab Brno, SVČ Lužánky).
- Významnou roli budeme nadále hrát v **České astronomické společnosti** a **International Planetarium Society**.
- Průběžně budeme modifikovat organizační řád, klást důraz na vedení dramaturgické rady, zajišťovat kontroly bezpečnosti práce a udržovat neformální poradní sbor ředitele.

EKONOMIKA PROVOZU

Rozpočet Hvězdárny a planetária Brno je **stabilizovaný**. Naštěstí ve spolupráci se zřizovatelem – statutárním městem Brnem – a také dalšími orgány státní správy, zejména Jihomoravským krajem, máme prostředky nejen pro udržení kvalifikovaných pracovníků, ale také na další programový i technologický rozvoj. Usilovat budeme o vícezdrojové financování – z rozpočtu Jihomoravského kraje, České republiky a EU fondů. Jakkoli se jedná o „běh na dlouhou trať“.

Jiří Dušek

ředitel Hvězdárny a planetária Brno, příspěvkové organizace

V Brně dne 13. listopadu 2024, č.j. 242/2024